

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres, 21 de setembre de 2016

30. Misericordiosos com el Pare (cf. Lc 6,36-38)

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

Hem escoltat el passatge de l'Evangeli de Lluc (6,36-38) del qual forma part el lema d'aquest Any Sant extraordinari: «Misericordiosos com el Pare.» L'expressió completa és: «Sigueu misericordiosos com el vostre Pare és misericordiós» (v. 36). No es tracta d'un eslògan per fer bonic, sinó d'un compromís de vida. Per comprendre bé aquesta expressió, podem comparar-la amb la frase paral·lela de l'Evangeli de Mateu, on Jesús diu: «Sigueu perfectes com el vostre Pare celestial és perfecte» (5,48). En l'anomenat discurs de la muntanya, que comença amb les Benaurances, el Senyor ensenya que la perfecció consisteix en l'amor, que és el compliment de tots els preceptes de la Llei. Des d'aquesta mateixa perspectiva, sant Lluc explicita que la perfecció és l'amor misericordiós: ser perfectes significa ser misericordiosos. Una persona que no és misericordiosa, és perfecta? No! Una persona que no és misericordiosa, és bona? No! La bondat i la perfecció tenen les arrels en la misericòrdia. Certament, Déu és perfecte. Això no obstant, si ho considerem així, és impossible per als homes arribar a aquella perfecció absoluta. En canvi tenir-lo davant els ulls com a misericordiós, ens permet comprendre millor en què consisteix la seva perfecció i ens esperona a ser com ell plens d'amor, de compassió, de misericòrdia.

Però em pregunto: les paraules de Jesús són realistes? És realment possible estimar com Déu i ser misericordiosos com ell?

Si ens fixem en la història de la salvació, veiem que tota la revelació de Déu és un amor a la humanitat incessant i incansable: Déu és com un pare o com una mare que estima amb un amor insondable i el reverteix amb abundor sobre tota criatura. La mort de Jesús a la creu és la culminació de la història d'amor entre Déu i l'home, un amor tan gran que només Déu el pot assolir. És evident que, comparat amb aquest amor que no té mesura, el nostre amor sempre quedarà per sota. Però quan Jesús ens demana ser misericordiosos com el Pare, no pensa en la quantitat! Ell demana als seus deixebles que siguin senyal, canals, testimonis de la seva misericòrdia.

I l'Església només pot deixar de ser sagrament de la misericòrdia de Déu en el món, en qualsevol moment i per a tota la humanitat. Cada cristià, per tant, està cridat a ser testimoni de la misericòrdia, i això és el camí de la santedat. Pensem en quants sants han estat misericordiosos perquè s'han deixat omplir el cor de la divina misericòrdia. Ells han fet realitat l'amor del Senyor abocant-lo sobre les múltiples necessitats de la humanitat que pateix. En aquesta florida de tantes formes de caritat es pot veure el reflex del rostre misericordiós de Crist.

Ens preguntem: Què significa per als deixebles ser misericordiosos? Jesús ho explica amb dos verbs: «perdonar» (v. 37) i «donar» (v. 38).

La misericòrdia s'expressa, en primer lloc, amb el perdó: «No judiqueu i no sereu judicats; no condemneu i no sereu condemnats; perdoneu i sereu perdonats» (v. 37). Jesús no pretén desviar el sentit de la justícia humana, però recorda als seus deixebles

que per a tenir relacions fraternals cal suspendre els judicis i les condemnes. El perdó és de fet el pilar que sosté la vida de la comunitat cristiana, perquè en ell es mostra la gratuïtat de l'amor amb què Déu ens ha estimat primer. El cristià ha de perdonar! Però per què? Perquè ha estat perdonat. Tots nosaltres que som aquí, avui, a la plaça, hem estat perdonats. Cap de nosaltres, en la pròpia vida, no ha necessitat el perdó de Déu? I perquè hem estat perdonats hem de perdonar. Ho recitem cada dia en el pàrrofe: «Perdoneu les nostres culpes així com nosaltres perdonem els nostres deutors.» Això és perdonar les ofenses, perdonar tantes coses, perquè nosaltres hem estat perdonats de tantes culpes, de tants pecats. I així és fàcil perdonar: si Déu m'ha perdonat, per què no he de perdonar els altres? Sóc més gran que Déu? Aquest pilar del perdó ens mostra la gratuïtat de l'amor de Déu, que ens ha estimat primer. Jutjar i condemnar el germà que peca està malament. No perquè no es vulgui reconèixer el pecat, sinó perquè condemnar el pecador trenca el vincle de fraternitat amb ell i menysprea la misericòrdia de Déu, que en canvi no vol renunciar a cap dels seus fills. No podem condemnar el nostre germà que s'equivoca, no estem per damunt d'ell: tenim més aviat el deure de recuperar-lo a la dignitat de fill del Pare i acompanyar-lo en el seu camí de conversió.

A la seva Església, a nosaltres, Jesús ens indica també un segon pilar: «donar». Perdonar és el primer pilar; donar és el segon. «Doneu i us donaran [...]. Tal com mesureu sereu mesurats» (v. 38). Déu dona molt més enllà dels nostres mèrits, però serà encara més generós amb tots aquells que hauran estat generosos a la terra. Jesús no diu què els passarà als qui no donen, però la imatge de la «mesura» és un advertiment: amb la mesura de l'amor que donem, nosaltres mateixos decidim com serem jutjats, com serem estimats. Si ho mirem bé, és una lògica coherent: en la mesura en què es rep de Déu, es dona al germà, i en la mesura en què es dona al germà, es rep de Déu!

L'amor misericordiós és l'únic camí a seguir. Quina necessitat tenim tots de ser una mica més misericordiosos, de no parlar malament dels altres, de no jutjar, de no «atacar» els altres amb les crítiques, amb les enveges, amb les gelosies. Hem de perdonar, ser misericordiosos, viure la nostra vida en l'amor. Aquest amor permet als deixebles de Jesús no perdre la identitat rebuda d'ell, i reconèixer-nos com a fills del mateix Pare. En l'amor que es practica en la vida es reflecteix aquella Misericòrdia que no tindrà fi (cf. 1Co 13,1-12). Però no oblideu això: misericòrdia i do; perdó i do. Així el cor s'engrandeix, s'engrandeix en l'amor. En canvi l'egoisme, la ràbia, empetiteixen el cor, que es torna dur com una pedra. Què preferiu vosaltres? Un cor de pedra o un cor ple d'amor? Si preferiu un cor ple d'amor, sigueu misericordiosos!

Traducció inicial de Josep M. Torrents per a *Catalunya Religió*, revisada